

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਛੇਵੀਂ (ਗਣਿਤ) 2016-17

ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਨਾਂ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਪ੍ਰੈਲ	ਅਧਿਆਇ-1 ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ	ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ, ਵਧਦਾ-ਘਟਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਦਲਣਾ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਪੌੜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਅਤੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਸਮਝਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। • ਬੈਂਕ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। • ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਲੱਭ ਕੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। • ਰੋਮਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਘੜੀ ਬਣਵਾਈ ਜਾਵੇ।
	ਅਧਿਆਇ-2 ਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ	ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਸਬੰਧੀ ਚਾਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਗੁਣਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੇਪਰ ਕੱਟ ਕੇ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। • ਗਰਾਫ ਪੇਪਰ ਨਾਲ distribution property ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। • ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੁੱਝ ਦਿਲਚਸਪ ਨਮੂਨੇ ਬਣਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਮਈ	ਅਧਿਆਇ-2 ਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ	ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਸਬੰਧੀ ਚਾਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਗੁਣਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੇਪਰ ਕੱਟ ਕੇ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। • ਗਰਾਫ ਪੇਪਰ ਨਾਲ distribution properly ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। • ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੁੱਝ ਦਿਲਚਸਪ ਨਮੂਨੇ ਬਣਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
	ਅਧਿਆਇ-3 ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਪਹਾੜਿਆਂ ਦੇ ਫਲੈਸ਼ ਕਾਰਡ ਬਣਵਾਓ। • 0-100 ਤੱਕ ਦਾ ਚਾਰਟ ਬਣਵਾਓ।

			<p>ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਦਰਸਾਓ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਭਾਗਯੋਗਤਾ ਦਾ ਚਾਰਟ/ਫਲੈਸ਼ ਕਾਰਡ ਬਣਵਾਓ। • ਮ.ਸ.ਵ. ਦੀ ਤੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।
ਜੂਨ	ਅਧਿਆਇ-1 ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ, ਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ, ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ।	ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਤਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਮਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਐਕਟੀਵਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੇਣ।
ਜੁਲਾਈ	ਅਧਿਆਇ-4 ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਰੇਖਾ ਗਣਿਤਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ	ਪੂਰੀ ਜੁਮੈਟਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚਲੇਗਾ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਪਣ ਲਈ ਕਹੋ। • ਮਾਚਿਸ ਦੀਆਂ ਤੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਣ ਬਣਵਾਓ। • ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਤ੍ਰਿਭੁਜ, ਚਤੁਰਭੁਜ, ਪੰਜਭੁਜ ਅਤੇ ਛੇ-ਭੁਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮਾਚਿਸ ਦੀਆਂ ਤੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣੀ। • ਕੋਈ ਚੱਕਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਉਸਦਾ ਕੇਂਦਰ, ਅਰਧ ਵਿਆਸ, ਵਿਆਸ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਅਧਿਆਇ-5 ਮੁੱਢਲੇ ਅਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਣਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਦੀਵਾਰ ਘੜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਉਣੀ। • ਪ੍ਰੋਟੈਕਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੋਣਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ।

ਅਗਸਤ	ਅਧਿਆਇ-5 ਮੁੱਢਲੇ ਅਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ	ਤ੍ਰਿਭੁਜਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ- ਭੁਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੋਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਭੁਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੋਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤ੍ਰਿਭੁਜਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। • ਸੈੱਟ-ਸੁਕੇਅਰ ਦੇ ਜੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਤੁਰਭੁਜਾਂ ਨੂੰ ਬਣਵਾਉਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। • ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਲੱਭੇ ਜਾਣ।
	ਅਧਿਆਇ-7 ਭਿੰਨਾਂ	ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਉਚਿੱਤ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿੱਤ ਭਿੰਨ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਭਿੰਨ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਿੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਰੇਜ਼ ਦੁੱਧ ਕਿੰਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਸਬਜ਼ੀ ਕਿੰਨੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਡੇਢ ਕਿਲੋ ਪਿਆਜ਼ ਕਿੰਨੇ ਦੇ ਆਉਣਗੇ? ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਓ। • ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਵਾਓ। • ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸੌਖ ਹੋਵੇ।
ਸਤੰਬਰ		ਭਿੰਨਾਂ, ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.-1	
ਅਕਤੂਬਰ	ਅਧਿਆਇ-6 ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ	<ul style="list-style-type: none"> • ਜੋੜ, ਘਟਾਓ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> • ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਗੀਟੀਆਂ/ਬਟਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਘਟਾਓ ਕਰਨਾ।
	ਅਧਿਆਇ-8 ਦਸ਼ਮਲਵ	<ul style="list-style-type: none"> • ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਬਣਾਉਣੇ/ਵੰਡਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> • 10×10 ਗਰਿਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ 0.25, 0.5, 0.75 ਅਤੇ 0.68 ਆਦਿ ਨੂੰ

			ਦਰਸਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਅਧਿਆਇ-9 ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ, ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਦੌੜਾਂ, ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਦਿ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ Data interpret ਕਰਨਾ ਸਿਖਣਾ।	ਦੋ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇੱਕਠੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਟ ਕੇ ਅਤੇ ਚਿਪਕਾ ਕੇ ਛੜ ਗ੍ਰਾਫ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
	ਅਧਿਆਇ- 10 ਖੇਤਰਮਿਤੀ	ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚਤੁਰਭੁਜ ਵਰਗੀਆਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਬੰਦ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਅਤੇ ਪਰਿਮਾਪ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।	ਗ੍ਰਾਫ਼ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਦਾ ਛਾਪ ਲੈ ਕੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੱਥ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਪਤਾ ਕਰਨਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਅਧਿਆਇ- 11 ਬੀਜਗਣਿਤ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਪਦਾਂ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਪਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸਮਝ ਆਵੇਗੀ।	ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਪਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾਉਣੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ $2x$, $3y$, $4y$ ਅਤੇ x ਦਾ ਜੋੜ ਪਤਾ ਕਰਨਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਅਧਿਆਇ- 12 ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤ	ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤ ਰਾਹੀਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ।	(1) ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਫੱਲਦਾਰ ਬਟਿਆਂ ਅਤੇ ਦਰਖੱਤਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪਤਾ ਕਰੋ। (2) ਛੇਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।
	ਅਧਿਆਇ- 13 ਸਮਮਿਤੀ	ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਮਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਲਾ, ਸ਼ਿਲਪ, ਕਪੜਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਡਿਜ਼ਾਇਨਿੰਗ, ਰੰਗੋਲੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।	ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਮੋੜ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਮਿਤੀ ਭੁਜਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ (1) ਸਮਭੁਜੀ ਤਿਕੋਣ (2) ਸਮਦੋ ਭੁਜੀ ਤਿਕੋਣ (3) ਵਰਗ (4) ਆਇਤ (5) ਸਮਚਤੁਰਭੁਜ
ਫਰਵਰੀ	ਅਧਿਆਇ-	ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ	ਤੀਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ

	14 ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਜਿਆਮਿਤੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਆਮਿਤੀ ਅਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਿਚਣ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।	ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਰੇਖਾ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਹੋ ਕੇ ਲੰਬ ਖਿੱਚਣਾ।
--	---------------------------	--	---